Euroopan parlamentti
2024-2029

Budjettivaliokunta

2024/0274(COD)

22.11.2024

TALOUSARVIONÄKÖKOHTIA KOSKEVA ARVIO

budjettivaliokunnalta

maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2020/2220 muuttamisesta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) erityistoimenpiteiden osalta lisäavun antamiseksi luonnonkatastrofeista kärsiville jäsenvaltioille
(COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD))

Talousarvionäkökohtia koskevan arvion valmistelija: Hélder Sousa Silva

PA_LegEvaluation

TALOUSARVIONÄKÖKOHTIA KOSKEVA ARVIO

maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2020/2220 muuttamisesta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) erityistoimenpiteiden osalta lisäavun antamiseksi luonnonkatastrofeista kärsiville jäsenvaltioille
(COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD))

Budjettivaliokunta on laatinut ehdotuksesta arvion työjärjestyksen 58 artiklan mukaisesti ja todennut seuraavaa:

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä 23. syyskuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509[1],

– ottaa huomioon vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta 17. joulukuuta 2020 annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093[2],

– ottaa huomioon talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi, 16. joulukuuta 2020 tehdyn Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välisen toimielinten sopimuksen[3],

A. ottaa huomioon, että viimeaikaisilla ilmastonmuutokseen liittyvillä luonnonkatastrofeilla EU:ssa on ollut tuhoisia vaikutuksia kyseisillä alueilla elävään ja työskentelevään maaseutuväestöön ja että niissä on tuhoutunut paljon maa- ja metsätalouden tuotantopotentiaalia; toteaa, että ne ovat aiheuttaneet näiden alueiden viljelijöille, metsänomistajille ja maaseutuyrityksille huomattavia tulonmenetyksiä, pahentaneet Euroopan elintarvikejärjestelmän haavoittuvuuksia ja vaarantaneet ruokaturvan ja perinteisten tuotteiden saatavuuden EU:ssa;

B. ottaa huomioon, että talousarvionäkökohtia koskevassa arviossa tarkastellaan aloitteen tai lainsäädäntöehdotuksen välittömiä ja välillisempiä vaikutuksia talousarvion näkökulmasta;

C. ottaa huomioon, että työjärjestyksen mukaan talousarvionäkökohtia koskevassa arviossa tarkastellaan, onko ehdotuksessa oikeudellisesti velvoittavaksi säädökseksi varattu riittävästi varoja ja henkilöresursseja, sekä arvioidaan ehdotetun rahoituksen mahdollisia vaikutuksia muihin unionin ohjelmiin tai toimintapolitiikkoihin; ottaa huomioon, että siinä määritetään myös, onko ehdotus yhteensopiva monivuotisen rahoituskehyksen, omien varojen järjestelmän ja vastaavan toimielinten välisen

[1] EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
[2] EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
[3] EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

sopimuksen kanssa sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509[4] vahvistettujen talousarvioperiaatteiden kanssa;

D. ottaa huomioon, että parlamentti pyrkii yhdenmukaistamaan lainsäädäntö- ja budjettivaltaansa vahvistaakseen institutionaalista rooliaan päätöksentekoprosessissa;

E. ottaa huomioon, että parlamentti on kehottanut tekemään aloitteita ja kannattanut aiempia aloitteita, joilla parannetaan EU:n talousarvion kriisivalmiuksia muuttamalla tukikelpoisuusperusteita, jotta yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen määrärahojen käyttötarkoitusta voidaan muuttaa; ottaa huomioon, että tarkoitus oli, että tällaiset muutokset eivät vaikuttaisi koheesiopolitiikan ja yhteisen maatalouspolitiikan rahastojen ennakkoon kohdennettuihin kansallisiin määrärahoihin;

F. ottaa huomioon, että lokakuusta 2024 alkaen on olemassa riski, että osa maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) toimenpideohjelmien sitoumuksista, jotka jakautuvat 10 jäsenvaltion kesken, vapautetaan maaseuturahastoon 2014–2022 sovellettavan oikeuskehyksen N+3-säännön mukaisesti; ottaa huomioon, että näihin kuuluvat myös ohjelmat, joita rahoitetaan käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista NextGenerationEU-välineen lainajärjestelmästä;

G. ottaa huomioon, että lainsäädännön muutoksella on tarkoitus lisätä talousarvion joustavuutta, kun rahoitusta kohdennetaan uudelleen maaseuturahaston uusille toimenpiteille, jotta voidaan tarjota kohdennettua lisätukea ja joustoa jäsenvaltioille, joita luonnonkatastrofit ovat koetelleet 1. tammikuuta 2024 jälkeen;

H. ottaa huomioon, että muutosasetuksen päätarkoituksena on auttaa luonnonkatastrofeista eniten kärsineitä viljelijöitä, metsänomistajia ja tiettyjä pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yritykset) kohdennetulla maksuvalmiustuella, kuten enintään 42 000 euron kertakorvauksella tuensaajaa kohti;

1. toteaa, että komission mukaan ehdotuksella ei kokonaisuudessaan ole talousarviovaikutuksia sitoumusten osalta; panee kuitenkin merkille useita talousarviovaikutuksia;

2. palauttaa mieliin, että parlamentti on toistuvasti kehottanut lisäämään EU:n solidaarisuusrahaston varoja, koska luonnonkatastrofien määrä ja voimakkuus ovat kasvussa ja koska menettelyjä on nopeutettava ja yksinkertaistettava, jotta tuki tavoittaa nopeammin luonnonkatastrofeista kärsineet jäsenvaltiot ja alueet; korostaa tarvetta hallinnon yksinkertaistamiseen, jotta varat voidaan ottaa nopeasti käyttöön ja käyttää viljelijöille, perinteisten tuotteiden tuottajille, metsänomistajille ja pk-yrityksille maksettavia kertakorvauksia;

3. palauttaa mieliin, että parlamentti on toistuvasti arvostellut toimenpideohjelmiin tarkoitetun rahoituksen käyttöä hätäapuvälineenä, ja katsoo, että tämä toimintatapa saattaa haitata maaseuturahaston oikeuskehyksessä vahvistettuja pitkän aikavälin politiikka- ja investointitavoitteita; toteaa kuitenkin, että tämä ehdotus tarjoaa käytännöllisen ratkaisun, jolla voidaan puuttua riittämättömään joustoon ja

[4] EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

kriisivalmiuteen EU:n talousarviossa ja vastata nopeasti asianomaisten väestöryhmien tarpeisiin;

4. katsoo, että joustotoimenpiteet voivat olla perusteltuja, sillä tietyissä jäsenvaltioissa maaseudun kehittämisvaroja hyödynnetään hitaasti ja toteutusaste on alle 75 prosenttia useissa budjettikohdissa;

5. pitää valitettavana, että oikaisukirjelmässä nro 1/2025 ei ole säädökseen liittyvää rahoitusselvitystä, joka olisi verrattavissa RESTORE-ehdotuksen[5] liitteenä olevaan rahoitusselvitykseen ja jolla selkeytettäisiin ja esitettäisiin määrällisesti vaikutukset maksuprofiiliin, eikä viittausta tällaiseen; palauttaa mieliin, että tällä on suoria vaikutuksia jäsenvaltioiden kansallisiin maksuosuuksiin EU:n talousarvioon; pyytää komissiota toimittamaan tällaiset tiedot;

6. pitää myönteisenä konkreettista taloudellista tukea suurtulvien, kuivuuden ja maastopalojen kaltaisten luonnonkatastrofien uhreiksi joutuneille viljelijöille, pienituloiset pienviljelijät ja perinteisten tuotteiden tuottajat mukaan lukien, metsänomistajille ja pk-yrityksille ja katsoo sen olevan kouraantuntuva osoitus Euroopan solidaarisuudesta; toteaa, että on puututtava nopeasti EU:n viljelijöille ja metsänomistajille sekä maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksen, kaupan pitämisen ja kehittämisen aloilla toimiville pk-yrityksille aiheutuneisiin tulonmenetyksiin, jotka johtuvat viimeaikaisista tuhoisista ilmastoon liittyvistä katastrofeista; pitää myönteisenä, että tämän ehdotuksen kautta annettavassa taloudellisessa tuessa on tarkoitus asettaa etusijalle tukitoimenpiteet, jotka perustuvat ”paremman jälleenrakentamisen” periaatteeseen, ja näin tasoittaa tietä kattavammalle ja ennaltaehkäisevälle EU:n tuelle, jolla edistetään varautumista ja selviytymiskykyä EU:n maaseutualueilla; korostaa tarvetta lisätä taloudellista tukea omavaraisviljelylle, pienituloisille viljelijöille ja perinteisten tuotteiden tuottajille; huomauttaa, että maaseutualueille voitaisiin myöntää lisärahoitusta EU:n vuoden 2025 talousarviosta EU:n pelastuspalvelumekanismin kautta;

7. muistuttaa yleisestä havainnosta, jonka mukaan useimpien EU:n avustustyyppien osalta EU:n 100 prosentin yhteisrahoitusosuus tuottaa tehokkaasti tuloksia mutta herättää kysymyksiä politiikkojen ja ohjelmien täytäntöönpanoon käytettävissä olevien varojen kokonaismäärän pienenemisestä sekä kansallisesta, alueellisesta ja paikallisesta sitoutumisesta; on kuitenkin vakuuttunut siitä, että katastrofiavun tapauksessa ja kiireellisen maksuvalmiustuen ollessa tarpeen se on erittäin perusteltua; korostaa, että asianomaisia viljelijöitä, metsänomistajia, pk-yrityksiä ja sidosryhmiä on kuultava realistisen ja kohdennetun tuen tarjoamiseksi;

8. muistuttaa, että heikentämiskiellon kynnysarvon vapaaehtoinen alentaminen voisi johtaa sellaisten tukikelpoisten menojen alhaisempaan tasoon, mikä voisi olla haitallista EU:n talousarvion horisontaalisten painopisteiden olennaisille valtavirtaistamistavoitteille, mutta toteaa, että tällaisia joustomahdollisuuksia tarvitaan, jotta rahoitusta voidaan kohdentaa uudelleen uuteen toimenpiteeseen ja olemassa

[5] Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi, annettu 21. lokakuuta 2024, asetuksen (EU) 2021/1058 ja asetuksen (EU) 2021/1057 muuttamisesta jälleenrakennukseen myönnettävän alueellisen hätätilanteen tuen (RESTORE) osalta (COM(2024)0496).

olevaan maatalouden tuotantomahdollisuuksien palauttamista koskevaan alatoimenpiteeseen, etenkin tavalla, joka vahvistaa selviytymiskykyä;

9. panee merkille, että toimenpiteen toissijaisena tarkoituksena on estää sellaisten vuosina 2021 ja 2022 tehtyjen talousarviositoumusten välitön vapauttaminen, joita ei ole vielä käytetty; katsoo, että tällä on vaikutuksia käytettävissä olevien varojen määrään äskettäin tarkistettuun monivuotista rahoituskehystä koskevaan asetukseen perustuvan porrastusmekanismin 3 a -vaiheessa (sitoumusten vapauttamista koskeva EURI-erityisrahoitusvälineen osio);

10. katsoo, että pitkällä aikavälillä talousarvion suuremman ja aidon joustavuuden olisi mahdollistettava vastaavissa tapauksissa määrärahasiirtojen tekeminen, jotta voidaan käyttää sellaisen erityisen menovälineen varoja, jolla on hätäapuun ja maksuvalmiustukeen paremmin soveltuvat budjettikohta, oikeusperusta ja hallintokehys;

11. toteaa lopuksi, että ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2020/2220 muuttamisesta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) erityistoimenpiteiden osalta lisäavun antamiseksi luonnonkatastrofeista kärsiville jäsenvaltioille on yhteensopiva työjärjestyksen 58 artiklan 3 kohdassa mainittujen elementtien kanssa.

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA TALOUSARVIONÄKÖKOHTIA KOSKEVAN ARVION VALMISTELIJA ON SAANUT TIETOJA

Talousarvionäkökohtia koskevan arvion valmistelija ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä, joka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

ASIAN KÄSITTELY
TALOUSARVIONÄKÖKOHTIA KOSKEVAN ARVION ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Otsikko	Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) erityistoimenpiteet lisäavun antamiseksi luonnonkatastrofeista kärsiville jäsenvaltioille
Viiteasiakirjat	COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD)
Asiasta vastaava valiokunta	AGRI
Ilmoitettu istunnossa (pvä)	BUDG 13.11.2024
Talousarvionäkökohtia koskevan arvion valmistelija Nimitetty (pvä)	Hélder Sousa Silva 13.11.2024
Valiokuntakäsittely	21.11.2024
Hyväksytty (pvä)	21.11.2024
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 31 –: 0 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Georgios Aftias, Isabel Benjumea Benjumea, Tomasz Buczek, Tamás Deutsch, Angéline Furet, Thomas Geisel, Jean-Marc Germain, Sandra Gómez López, Fabienne Keller, Janusz Lewandowski, Giuseppe Lupo, Ignazio Roberto Marino, Fernando Navarrete Rojas, Matjaž Nemec, Danuše Nerudová, Ruggero Razza, Bogdan Rzońca, Hélder Sousa Silva, Nicolae Ştefănuță, Joachim Streit, Carla Tavares, Nils Ušakovs, Auke Zijlstra
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Moritz Körner, Tiago Moreira de Sá
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (216 art. 7 kohta)	Christophe Bay, Udo Bullmann, Andrzej Buła, Gheorghe Falcă, Ştefan Muşoiu, Jan-Christoph Oetjen

LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ TALOUSARVIONÄKÖKOHTIA KOSKEVAN ARVION ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

31	+
ECR	Ruggero Razza, Bogdan Rzońca
NI	Thomas Geisel
PPE	Georgios Aftias, Isabel Benjumea Benjumea, Andrzej Buła, Gheorghe Falcă, Janusz Lewandowski, Fernando Navarrete Rojas, Danuše Nerudová, Hélder Sousa Silva
PfE	Christophe Bay, Tomasz Buczek, Tamás Deutsch, Angéline Furet, Tiago Moreira de Sá, Auke Zijlstra
Renew	Fabienne Keller, Moritz Körner, Jan-Christoph Oetjen, Joachim Streit
S&D	Udo Bullmann, Jean-Marc Germain, Sandra Gómez López, Giuseppe Lupo, Ştefan Mușoiu, Matjaž Nemec, Carla Tavares, Nils Ušakovs
Verts/ALE	Ignazio Roberto Marino, Nicolae Ştefănuță

0	-

0	0

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää